

Partnergeweld

WAT IS HET PROBLEEM?

Partnergeweld is geweld in de intieme partnerrelatie. Een op de vier tot vijf vrouwen maakt dit ooit in haar leven mee. Actueel geweld komt bij 11% voor. Uit nationale en internationale cijfers blijkt dat partnergeweld vooral vrouwen treft. De uitingsvormen zijn: fysieke mishandeling, emotioneel, psychologisch en seksueel geweld zoals vernedering, verbod op anticonceptie en seksuele dwang tot verkrachting toe.¹ De medische gevolgen zijn divers en langdurig, en naar schatting van het ministerie van Justitie overlijden zeker 60 vrouwen per jaar door partnergeweld. Uit groot-schalig onderzoek blijkt dat verwondingen door geweld minder vaak voorkomen dan depressie, angst, alcoholmisbruik, chronisch onverklaarbare pijn en gynaecologische klachten.

WAT MOET IK WETEN?

Een fulltime werkende huisarts ziet gemiddeld één tot twee vrouwen per week met klachten gerelateerd aan partnergeweld. In Nederland maken vrouwen uit andere culturen anderhalf keer vaker geweld mee in de relatie.² Vrouwen die antidepressiva gebruiken of met depressieve klachten op het spreekuur komen, hebben een vier tot vijf keer grotere kans op ervaren partnergeweld, actueel of in het verleden.^{3,4}

Vrouwen op het spreekuur praten zelden spontaan over het geweld, uit schaamte, schuldgevoel, angst voor de partner of om de kinderen kwijt te raken. Een recente scheiding, voorgeschiedenis van seksueel misbruik of kindermishandeling, geen open contact, dubieuze verklaringen voor letsels en een angstige wijze van communiceren dragen bij aan een vermoeden van partnergeweld. Regelmatig komt uit onderzoek onder vrouwelijke patiënten naar voren dat zeker 85% het goed vindt dat de huisarts vraagt naar partnergeweld. Kinderen zijn altijd getuige van het geweld. Dit maakt hen angstig en is de meest voorkomende vorm van psychische kindermishandeling. Een op de drie kinderen die getuige is van partnergeweld wordt later zelf ook slachtoffer of pleger. Het zien van geweld brengt veel gedrags- en leerproblemen met zich mee. Oudere kinderen mengen zich in het geweld, willen het opnemen voor hun moeder en raken daardoor zelf ook direct betrokken.

WAT MOET IK DOEN?

Depressieve klachten bij vrouwen zijn veelvuldig geassocieerd met partnergeweld en daarom is het raadzaam en legitiem om hierbij ervaringen van partnergeweld te exploreren.^{3,4} Het inleiden van de vragen is belangrijk. Leg uit dat er bij dit soort klachten een verband kan zijn met relationele problemen en of de patiënte het goed vindt dat u hierover vragen stelt. Reageert zij positief, vraag dan of er vaak, soms of nooit spanningen zijn in de relatie. Stel daarna de vraag of het bespreken van onenigheden altijd, soms of juist nooit moeizaam verloopt. Exploreer verder bij vrouwen die aangeven dat er soms of altijd spanningen zijn en dat onenigheden bespreken lastig gaat. Vraag of er gevoelens van vernedering zijn na een conflict en of zij weleens bang is voor haar partner. Daarmee hebt u de belangrijkste relationele problemen die samenhangen met partnergeweld geëxploreerd. U kunt verwachten dat zij inmiddels uit zichzelf verder durft te praten over wat er werkelijk aan de hand is thuis. Verwacht geen directe beslissing want vaak bent u de eerste aan wie zij dit toevertrouwt. Stel ook de vragen: zijn er kinderen bij als het gebeurt, worden zij ook mishandeld? Zijn er gedrags- of leerproblemen op school?

WAT MOET IK UITLEGGEN?

Relationeel geweld komt veel voor en leidt vaak tot depressieve klachten. Die kunnen lang duren, ook nadat de mishandeling is gestopt. Niemand verdient geweld en hulp biedt uitzicht op verbetering van de situatie, ook voor de kinderen. Die hulp hoeft niet in alle gevallen tot een relatiebreuk te leiden, maar het is heel goed mogelijk dat het geweld stopt met hulp van buiten. Voor overleg en advies kunt u terecht bij organisaties als het Advies Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies en Meldpunt Kindermishandeling. ■

LITERATUUR

- 1 Lo Fo Wong SH, Lagro-Janssen AL. Mishandeling van vrouwen binnen de partnerrelatie: signalering in de medische praktijk. *NTvG* 2005;149:6-9.
- 2 Prosman GJ, Jansen SJ, Lo Fo Wong SH, Lagro-Janssen AL. Prevalence of intimate partner violence among migrant and native women attending general practice and the association between intimate partner violence and depression. *Fam Pract* 2011;28:267-71.
- 3 Hegarty K, Gunn J, Chondros P, Small R. Association between depression and abuse by partners of women attending general practice: descriptive, cross sectional survey. *BMJ* 2004;328:621-4.
- 4 Prosman GJ, Lo Fo Wong SH, Butte E, Lagro-Janssen AL. Healthcare utilization by abused women: a case control study. *Eur J Gen Pract* 2012;18:107-13.